

Юлія Кулініч,
*здобувачка вищої освіти,
факультету педагогічних технологій
та освіти впродовж життя,
(Державний університет «Житомирська політехніка»)*

КЛІНІКО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПОРУШЕНЬ ХАРЧОВОЇ ПОВЕДІНКИ

З огляду на збереження тенденції до захворювання на розлади харчової поведінки серед населення, зберігається і потреба у детальному вивченні та розумінні клініко-психологічних аспектів при порушеннях харчової поведінки. Дослідження клінічних аспектів є важливою галуззю вивчення наведеної теми.

Наступні аспекти є важливим для подальшої діагностики та лікування розладів харчової поведінки при клінічному підході вивчення. Класифікація та діагностика: Клінічні дослідження, спрямовані на поглиблене вивчення та підтвердження діагностичних критеріїв, визначених у Діагностично-статистичному посібнику з психічних розладів (DSM-5) [1, с. 329-345] та Міжнародній класифікації хвороб (МКХ-11) [2, код.F50 - F50.90]. Вони допомагають більш точно визначити конкретні порушення і визначити їх характерні особливості.

Фізичні та медичні аспекти: Вивчення фізичних наслідків розладів харчової поведінки допомагає зрозуміти їхній вплив на загальне фізичне здоров'я, включаючи проблеми з фертильністю, втрату ваги та інші медичні проблеми. Когнітивні та емоційні аспекти: Дослідження впливу розладів харчової поведінки на когнітивні функції та емоційний стан дають змогу зрозуміти їхній вплив на психічне здоров'я та благополуччя. Вивчення психологічних аспектів йдуть в комплексі з клінічними для розкриття повної суті проблеми.

Аналізуючи дослідження різних вчених, можна вивести наступні психологічні особливості людей з розладами харчової

поведінки, наприклад: низька самооцінка, переважання депресивного настрою, істеричних проявів, схильність до самотності, підвищену вимогливість до себе та оточуючих, пов'язану з відокремленням від групи, фіксацію на необхідності сховатися від боку оточуючих, схильність до накопичення, перфекціонізм, компенсація недоліків в одній сфері досягненнями в іншій тощо [4, с. 5-6]. Також для повноцінного аналізу важливим є соціокультурний аспект. Соціокультурний вплив визначає розвиток розладів харчової поведінки, формуючи стандарти краси та ідеали тіла. Засилля медіа, зокрема соціальних мереж та телебачення, активно створює стереотипи та нереальні стандарти, що часто спонукають до дієт та обмежень у харчуванні. Культурні норми впливають на харчові звички, визначаючи важливість певних продуктів та способів харчування. Наприклад, культура, яка підкреслює соціальне значення харчування, може сприяти виникненню проблем, пов'язаних із споживанням їжі в суспільстві. [3, с. 183-184].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders 2013, American Psychiatric Publishing
2. Міжнародна статистична класифікація хвороб і проблем, пов'язаних зі здоров'ям. Десятий перегляд (МКХ-10). 2021, Всесвітня організація охорони здоров'я.
3. Кульчицька А., Федотова Т. Соціально-психологічні аспекти формування харчової поведінки. *Psychological Prospects Journal*. 2019.
4. Абсалямова А. Соціально-психологічні фактори, що впливають на харчову поведінку людини. Вісник Львівського університету. 2020.